

Postanowienie

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w
[REDACTED]
w składzie:

Przewodniczący: r.pr. Wanda Wiśniowska – Botiuk(sprawozdawca)

Sędziowie: r.pr. Bożena Baraniecka
r.pr. Adam Kawka

Protokolant: [REDACTED]

Przy udziale Rzecznika Dyscyplinarnego OIRP W [REDACTED] r.pr.
Włodzimierza Sarnowskiego
po rozpoznaniu w dniu 18 listopada 2016 roku na rozprawie zażalenia [REDACTED]
[REDACTED] na postanowienie Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców
Prawnych w [REDACTED] z dnia 1 września 2016 r. o odmowie wszczęcia dochodzenia
dyscyplinarnego wobec radcy prawnego [REDACTED], sygn. akt : Rz. D. 30/16

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w związku z art. 465 § 1 i 2 k.p.k. oraz art. 17 § 1
pkt.1 k.p.k. i art. 74¹, art. 70⁶ ust.1 i 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach
prawnych (tj.Dz.U.2016 r poz.233)

postanawia

1. utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie Rzecznika Dyscyplinarnego
Okręgowej Izby Radców Prawnych w [REDACTED] z dnia 1 września 2016 roku,
2. kosztami postępowania przed Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym w kwocie
1100 zł /słownie : tysiąc sto złotych/ obciążyć Okręgową Izbę Radców
Prawnych w [REDACTED] zgodnie z art. 70⁶ ust.1 i ust. 2 powołanej Ustawy o
radcach prawnych, w związku z § 1 Uchwały Nr 86/IX/2015 KRRP z dnia
20.03.2015r w sprawie określenia wysokości zryczałtowanych kosztów
postępowania dyscyplinarnego.

Niniejsze postanowienie jest ostateczne w toku instancji.

Przewodniczący

Wanda Wiśniowska – Botiuk

Sędzia

Bożena Baraniecka

Sędzia

Adam Kawka

Sygn. akt: OSD/20/16

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 1 września 2016 r. Rzecznik Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w [REDAKTOWANO] na podstawie art. 305 § 1 k.p.k., art. 325 a k.p.k. w związku z art. 74¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982 o radcach prawnych (t.j.Dz.U.2016 r. poz.233) oraz art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. w związku z art. 74¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych (tj.Dz.U.2016 r. poz.233) odmówił wszczęcia dochodzenia w niniejszej sprawie.

W ocenie Rzecznika Dyscyplinarnego analiza treści skargi, pisemnego stanowiska radcy prawnego oraz zgromadzonych w sprawie dokumentów, nie dała podstaw do wszczęcia postępowania z powodu braku przesłanek zaistnienia w sprawie deliktu dyscyplinarnego.

W uzasadnieniu postanowienia Rzecznik Dyscyplinarny wskazał, że radca prawny [REDAKTOWANO] występując w sprawie z oskarżenia prywatnego [REDAKTOWANO] jako osoba oskarżana o popełnienie przestępstwa w ramach przysługującego mu konstytucyjnego prawa do obrony, mógł zgłosić, - co uczynił, wniosek dowodowy o przesłuchanie skarżącej z udziałem biegłego psychologa.

Tak więc zgłoszony przez radcę prawnego w postępowaniu sądowym wniosek o takie przesłuchanie skarżącej nie stanowi deliktu dyscyplinarnego ze skutkiem odmowy wszczęcia dochodzenia.

Od powyższego postanowienia skarżąca [REDAKTOWANO] w dniu 16 września 2016 r. wniosła do Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego odwołanie podnosząc, że Rzecznik Dyscyplinarny sprawę rozważył jednostronnie przyjmując wyłącznie wyjaśnienia radcy prawnego, przy całkowitym pominięciu prawa skarżącej do złożenia przez nią zeznań.

W złożonym odwołaniu skarżąca dalej podkreśliła iż, nie kwestionuje przysługującego radcy prawnemu prawa do złożenia wniosku o przesłuchanie jej w obecności psychologa i to nie w jego złożeniu upatruje delikt dyscyplinarny. W ocenie skarżącej radca prawny składając wniosek o przesłuchanie jej w obecności psychologa przekroczył swoje prawo do obrony formułując w tymże wniosku w sposób cyt: "bezkrytyczny, nieuzasadniony „diagnozę” rzekomej choroby, na którą miałaby cierpieć skarżąca."

Zdaniem skarżącej radca prawny [REDAKTOWANO] nie będąc biegłym sądowym nie mógł jak to uczynił sformułować wniosku, że skarżąca jest osobą chorą.

W odmowie wszczęcia postępowania skarżąca upatruje sankcjonowanie bezprawnych zachowań radcy w postaci umożliwiania mu zniesławiania ludzi.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny zważył co następuje:

Odwolanie skarżącej jako oczywiście bezzasadne, nie zasługuje na uwzględnienie.

Bezspornym jest, że podstawą faktyczną wszczęcia dochodzenia w postępowaniu dyscyplinarnym jest zaistnienie uzasadnionego podejrzenia popełnienia deliktu dyscyplinarnego.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że uzasadniając odmowę wszczęcia postępowania w przedmiotowej sprawie Rzecznik Dyscyplinarny słusznie przywołał art. 42 ust.2 Konstytucji stanowiący o tym, że każdy przeciw komu prowadzone jest postępowanie karne, ma prawo do obrony we wszystkich stadiach postępowania.

Na gruncie k.p.k. prawo do obrony określa przepis art. 6. W komentarzu do art. 6 k.p.k. autorzy J. Grajewski i S. Steinborn wskazują że: "Zasada prawa oskarżonego do obrony jest dyrektywą wynikającą z przepisów Konstytucji RP (art. 42 ust. 2) oraz ze zobowiązań prawnomiedzynarodowych (art. 14 ust. 3 MPPOiP i art. 6 ust. 3 lit. c EKPC). Stanowi ona dyrektywę uprawniającą, która daje oskarżonemu podmiotowe prawo do obrony w postaci zespołu uprawnień obrończych (M. Cieślak, *Polska procedura...*, s. 267). Istota zasady prawa do obrony polega na umożliwieniu oskarżonemu (podejrzanemu) odpierania przedstawionych mu zarzutów, kwestionowania przemawiających przeciwko niemu dowodów, a także przedstawiania dowodów na poparcie własnych twierdzeń. Obowiązywanie tej zasady przesądza o tym, że oskarżony jest podmiotem, a nie przedmiotem postępowania (P. Wiliński, *Zasada prawa do obrony w polskim procesie karnym*, Kraków 2006, s. 196-197). „

Prawo do obrony znajduje dalsze rozwinięcie w wielu przepisach kodeksowych, np. art. 78-81 czy art. 439 § 1 pkt 10 i 11.

Przechodząc na grunt rozpoznawanej sprawy,- wbrew twierdzeniom skarżącej, radca prawny [REDAKTURA] w żadnym miejscu pisemnego wniosku z dnia 22.05.2015r., o przesłuchanie oskarżyciela prywatnego z udziałem biegłego psychologa, nie stwierdził że skarżąca jest osobą chorą. Wprost przeciwnie radca przedstawiając Sądowi Rejonowemu w [REDAKTURA] szereg znanych mu zachowań skarżącej w różnego rodzaju postępowaniach przed organami administracyjnymi i sądami wskazał jedynie na możliwość przesłuchania skarżącej w obecności psychologa stosownie do art. 192 § 2 k.p.pk

Podnieść w tym zakresie należy, że art. 192§2 k.p.k. ma zastosowanie wówczas, gdy zachodzi wątpliwość co do stanu psychicznego świadka, stanu jego rozwoju umysłowego, zdolności postrzegania lub odtwarzania przez niego postrzeżeń, przy czym wątpliwość ta jest uzasadniona konkretnymi okolicznościami wskazującymi na istnienie uzewnętrzniionych objawów mogących wskazywać na możliwości występowania u świadka zaburzeń w tych sferach o których mowa w przepisie.

SN w Postanowieniu z dnia 28 kwietnia 2015 r Sygn. akt II KK 83/15 stwierdził, że w sprawie muszą zajść okoliczności, które mogłyby uzasadnić konieczność zastosowania trybu przewidzianego w art. 192 § 2 k.p.k. W orzecznictwie podkreśla się bowiem (zob. np. wyrok SA we Wrocławiu z dnia 18 września 2013 r., sygn. akt II AKa 271/13), iż stosowanie art. 192 § 2 k.p.k. wymaga

uprawdopodobnienia wątpliwości co do stanu psychicznego świadka, jego stanu rozwoju umysłowego, zdolności postrzegania lub odtwarzania przez niego postrzeżeń. Innymi słowy, chodzi o powstanie rozsądnych w świetle doświadczenia życiowego i wskazań wiedzy wątpliwości, czy wskazane stany psychiczne nie rzutują ujemnie na treść zeznań świadka.

Zdaniem Sadu, radca prawny [REDAKCYJNA] wnioskując o przesłuchanie skarżącej w trybie art. 192 § 2 k.p.k. podjął działanie, które wobec przysługującego mu prawa do obrony i przewidzianej w k.p.k. instytucji określonej art. 192 § 2, uznać należy nie tylko za dopuszczalne ale jeszcze dodatkowo podlegające ochronie.

Na tle ukształtowanego orzecznictwa przyjmuje się, że prawo do obrony, o którym mowa w art. 6, zapewniające oskarżonemu (podejrzanemu) swobodę wypowiedzi co do zarzucanego czynu zabronionego, chroni go zarazem przed poniesieniem odpowiedzialności karnej z powodu ich treści.

Wzmiankowana ochrona oskarżonego znalazła swój wyraz w bogatym orzecznictwie SN. Dla potrzeb niniejszego rozstrzygnięcia warto przypomnieć, że Sąd Najwyższy wyraził pogląd, iż nie stanowi zniesławienia zarzut podniesiony w toku procesu sądowego, pod warunkiem, że działanie sprawcy zmierza do obrony własnego interesu w sprawie oraz zarzut postawiony jest we właściwej formie i nie zamierza wyłącznie do poniżenia osoby, której został postawiony (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 września 1970 r. VKRN 31/70 w: Kodeks karny z orzecznictwem, opr. Krzysztof Janczukowicz, Gdańsk 1996, s. 571, H. Rajzman, Przegląd orzecznictwa, Nowe Prawo 1971, Nr 3, s. 393).

Zaprezentowany pogląd znajduje również wsparcie w doktrynie: „Nie stanowią bezprawnego zniesławienia zarzuty stawiane w obronie własnych praw, kierowane do władz (zawarte w pismach procesowych, doniesieniach pokrzywdzonych o popełnionym przestępstwie, pozwach rozwodowych). Legalność takich zarzutów uzależniona jest jednak od potrzeb wynikających z zagrożenia własnego prawa i konieczności wykazania niebezpieczeństwa dla własnych praw ze strony postępowania lub właściwości innej osoby lub podmiotu zbiorowego” (A. Zoll w: B. Bogdan, K. Buchała, Z. Cwiakalski, M. Dąbrowska-Kardas, P. Kardas, J. Majewski, M. Rodzyńkiewicz, M. Szewczyk, W. Wróbel. A. Zoll. Kodeks karny. Część szczególna. Komentarz. Zakamycze 1999, t. II, s. 66).

W świetle naprowadzonych wyżej rozważań należy dodatkowo wskazać, na co wielokrotnie orzecznictwo sądów zwracało uwagę, że dla przyjęcia bezprawności zniesławienia, wymagane jest aby oceny odnoszące się do oskarżyciela prywatnego zawarte np. w piśmie sporządzonym przez oskarżonego były podyktowane interesem procesowym niezbędnym dla umożliwienia pełnej realizacji przez oskarżonego jego praw strony w procesie.

Zdaniem Sądu w sporządzonym przez radcę prawnego wniosku o przesłuchanie oskarżyciela prywatnego z udziałem biegłego psychologa ponad wszelką wątpliwość poza wskazaniem uzasadnionych podejrzeń, - jak tego chce przepis art. 192 § 2 k.p.k. wyrażonych w trybie przypuszczającym, brak jest stwierdzenia że skarżąca jest osobą chorą, w którym to stwierdzeniu jako diagnozie, skarżąca upatruje zapewne zniesławienia swojej osoby i odpowiadający temu zniesławieniu delikt dyscyplinarny.

Nawet gdyby przyjąć, co w niniejszej sprawie nie zachodzi, że radca w wywiedzionym wniosku kategorycznie określił by skarżącą jako osobę chorą, to zważywszy na przysługujące radcy jako oskarżonemu prawo do obrony, wypowiedź ta z powodu jej treści z woli ustawodawcy, nie narazi go na odpowiedzialność karną,

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny analizując obszerną treść sporządzonego przez radcę uzasadnienia wniosku, mimo licznych odwołań do literatury przedmiotu dotyczącej zaburzeń psychicznych, - ponad wszelką wątpliwość stwierdza, iż nie dopatrzył się aby radca prawny we wniosku tym kategorycznie stwierdził, że skarżąca jest chorą osobą.

Niezależnie od przytoczonych wyżej okoliczności, podkreślenia wymaga fakt, że radca prawny [REDAKT] w sprawie przed SR w [REDAKT] Wydziałem Karnym Sygn. akt.: [REDAKT] do którego złożył wniosek o przesłuchanie skarżącej z udziałem biegłego, występuje wyłącznie w charakterze oskarżonego nie powołując się w swoim prywatnym wystąpieniu na swój zawód. We wzmiankowanej sprawie r.pr. [REDAKT] posiada więc taki sam zakres wolności, jaki przysługuje każdemu obywatelowi, albowiem istnienie samorządu skupiającego osoby wykonujące zawód zaufania publicznego nie niweczy uprawnień przysługujących każdemu człowiekowi i obywatelowi, gdyż te mają źródło w pierwotnej i ponadkonstytucyjnej godności osoby ludzkiej.

Bezspornym jest że r.pr. [REDAKT] - poza stwierdzeniem że jest absolwentem studiów prawnych, nigdzie w pisemnym wniosku nie powoływał się na swój szczególny status zawodowo-społeczny a tylko bowiem w tym zakresie samorząd posiada ustawową kompetencję do ingerowania w działania obywateli będących jego członkami. (**Kodeks Etyki Radcy Prawnego. Komentarz 2016, wyd. wyd. 1**)

Z tych to względów postanowiono jak na wstępie.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 70⁶ ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych oraz §1 ust. 1 pkt. 1 uchwały nr 86/IX/2015 Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 20 marca 2015r. w sprawie określenia wysokości zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego.

Przewodnicząca

Wanda Wiśniowska – Botiuk

Sędzia

Bożena Baranicka

Sędzia

Adam Kawka

